

Suvestinė redakcija nuo 2022-08-23 iki 2022-12-31

Įsakymas paskelbtas: TAR 2019-10-30, i. k. 2019-17304

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTRAS

**ĮSAKYMAS
DĖL EKSPORTO KREDITO GARANTIJŲ TEIKIMO NUOSTATŲ
PATVIRTINIMO**

2019 m. spalio 30 d. Nr. 4-620
Vilnius

Vadovaudamasis 2012 m. gruodžio 19 d. Komisijos komunikatu valstybėms narėms dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo trumpalaikiam eksporto kredito draudimui (OL 2012 C 392, p. 1), Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymo 8 straipsniu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. liepos 11 d. nutarimo Nr. 887 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „INVESTICIJŲ IR VERSLO GARANTIJOS“ veiklos“ 3.2 papunkčiu:

1. T v i r t i n u Eksporto kredito garantijų teikimo nuostatus (pridedama).
2. N u s t a t a u, kad:
 - 2.1. Eksporto kredito garantijų teikimo nuostatuose nustatyta tvarka uždaroji akcinė bendrovė „INVESTICIJŲ IR VERSLO GARANTIJOS“ (toliau – INVEGA) teikia eksporto kredito garantijas kredituojantiems eksportuotojams;
 - 2.2. teikiant INVEGOS eksporto kredito garantijas neturi būti viršytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės kiekvienais metais INVEGAI nustatytas įsipareigojimų pagal suteiktas garantijas limitas;
 - 2.3. šis įsakymas įsigalioja 2019 m. lapkričio 1 d.

Energetikos ministras, pavaduojantis
ekonomikos ir inovacijų ministrą

Žygimantas Vaičiūnas

EKSPORTO KREDITO GARANTIJŲ TEIKIMO NUOSTATAI

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Eksperto kredito garantijų teikimo nuostatai (toliau – Nuostatai) nustato valstybės įsteigtos garantijų institucijos – uždarnosios akcinės bendrovės „INVESTICIJŲ IR VERSLO GARANTIJOS“ (toliau – INVEGA) – eksperto kredito garantijų teikimo ir įsipareigojimų pagal suteiktas eksperto kredito garantijas vykdymo sąlygas ir tvarką.

2. Nuostatuose vartojamos sąvokos:

2.1. **Atidėtasis mokėjimas** – pinigų suma, kurią pirkėjas turi sumokėti kredituojančiam eksportuotojui už pristatytas eksportuojamas prekes pagal eksportuojamų prekių pirkimo–pardavimo sutartį ar pinigų suma, kurią paslaugos pirkėjas turi sumokėti kredituojančiam eksportuotojui už eksportuojamas paslaugas pagal eksportuojamų paslaugų teikimo sutartį ne vėliau kaip atidėtojo mokėjimo termino pasibaigimo dieną.

2.2. **Atidėtojo mokėjimo terminas** – kredituojančio eksportuotojo ir pirkėjo sudarytoje eksportuojamų prekių pirkimo–pardavimo sutartyje ar eksportuojamų paslaugų teikimo sutartyje arba už pristatytas eksportuojamas prekes ar suteiktas eksportuojamas paslaugas išrašytoje sąskaitoje faktūroje nustatytas terminas, iki kurio pabaigos turi būti sumokėta (atlyginta) už pristatytas eksportuojamas prekes ar suteiktas eksportuojamas paslaugas. Jei šis terminas eksportuojamų prekių pirkimo–pardavimo sutartyje ar eksportuojamų paslaugų teikimo sutartyje ir išrašytoje sąskaitoje faktūroje nesutampa, vadovaujamasi išrašytoje sąskaitoje faktūroje nurodytu terminu.

2.3. **Atidėtųjų mokėjimų limitas** – INVEGOS nustatyta ir eksperto garantijos sutartyje nurodyta maksimali atidėtųjų mokėjimų suma, pagal kurią konkrečiam pirkėjui galioja eksperto kredito garantija.

2.4. **Eksperto kredito garantijos gavėjas** (toliau – garantijos gavėjas) – kredituojantis eksportuotojas, kuriam suteikta eksperto kredito garantija.

2.5. **Eksperto kredito garantija** (toliau – eksperto garantija) – INVEGOS turintis įsipareigojimas garantijos atveju sumokėti kredituojančiam eksportuotojui patirtų nuostolių dalį.

2.6. **Eksperto garantijos išmoka** (toliau – garantijos išmoka) – INVEGOS sumokama pinigų suma kredituojančiam eksportuotojui arba eksperto garantijos naudos gavėjui eksperto garantijos sutartyje nustatyta tvarka.

2.7. **Eksperto garantijos laikotarpis** (toliau – garantijos laikotarpis) – terminas, per kurį kredituojantis eksportuotojas gali kreiptis į INVEGĄ dėl patirtų nuostolių dalies padengimo.

2.8. **Eksperto garantijos naudos gavėjas** (toliau – garantijos naudos gavėjas) – kredituojantis eksportuotojas arba kredituojantį eksportuotoją finansuojantis pelno siekiantis juridinis asmuo, įstatymų nustatyta tvarka turintis teisę vykdyti faktoringo sandorius.

2.9. **Eksperto garantijos suma** (toliau – garantijos suma) – eksperto garantijos sutartyje nurodyta didžiausia INVEGOS mokėtina garantijos išmokos suma garantijos naudos gavėjui.

2.10. **Eksperto garantijos sutartis** – tarp INVEGOS ir kredituojančio eksportuotojo sudaryta sutartis.

2.11. **Eksportuojamos prekės** – kredituojančio eksportuotojo į neparduotinos rizikos valstybę eksportuojamos lietuviškos kilmės prekės, kurios pirkėjui parduodamos taikant apmokėjimo už parduotas prekes atidėjimą.

2.12. **Eksportuojamos paslaugos** – kredituojančio eksportuotojo paslaugos, suteiktos neparduotinos rizikos valstybės juridinių asmenų registre registruotam ūkio subjektui pagal eksportuojamų paslaugų teikimo sutartį, taikant apmokėjimo už suteiktas paslaugas atidėjimą.

2.13. **Garantijos atlyginimas** – garantijos mokestis, mokamas už eksporto garantijos suteikimą ir naudojimąsi suteikta garantija.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [4-108](#), 2020-02-20, paskelbta TAR 2020-02-21, i. k. 2020-03796

2.14. **Garantijos atvejis** – dalies ar viso atidėtojo mokėjimo nesumokėjimas per atidėtojo mokėjimo terminą arba privačiojo pirkėjo bankroto atveju.

2.15. **INVEGOS atsakomybės limitas** – procentinė nuostolių dalis, kurią pagal suteiktą eksporto garantiją įsipareigoja padengti INVEGA garantijos išmokos mokėjimo atveju, jei įvykdytos visos Nuostatuose ir eksporto kredito garantijos sutartyje nurodytos sąlygos.

2.16. **Kreditingumo vertinimo paslaugas teikianti bendrovė** – ūkio subjektas, teikiantis ūkio subjektų mokumo ir finansinės rizikos vertinimo paslaugas, įskaitant mokumo rizikos įvertinimo ataskaitų rengimą.

2.17. *Neteko galios nuo 2022-08-23*

Papunkčio naikinimas:

Nr. [4-933](#), 2022-08-22, paskelbta TAR 2022-08-22, i. k. 2022-17384

2.18. **Lietuviškos kilmės prekė** – Lietuvos Respublikoje pagaminta prekė, kurios lietuvišką kilmę patvirtina Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų išduotas sertifikatas.

2.19. **Mokumo rizikos įvertinimo ataskaita** – pirkėjo patikimumo ir galimybių laiku įvykdyti finansinius įsipareigojimus įvertinimas.

2.20. **Neparduotina rizika** – komercinė ir politinė rizika, kurios ilgiausias rizikos laikotarpis yra trumpesnis negu dveji metai ir kuri susijusi su privačiais arba viešaisiais pirkėjais iš valstybių, kurios nėra išvardytos 2012 m. gruodžio 19 d. Komisijos komunikato valstybėms narėms dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo trumpalaikiam eksporto kredito draudimui (OL 2012 C 392, p. 1) (toliau – Komisijos komunikatas) priede.

2.21. **Neparduotinos rizikos valstybė** – valstybė, kuri nėra įtraukta į valstybių sąrašą, nustatytą Komisijos komunikato priede.

2.22. **Nuostoliai** – pirkėjo ar pirkėjo prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonės davėjo nesumokėti, neįskaityti ir (ar) iš pirkėjo ir jo prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonės davėjo neišsieškoti atidėtieji mokėjimai (atidėtųjų mokėjimų skola).

2.23. **Pirkėjas** – neparduotinos rizikos valstybės juridinių asmenų registre registruotas ūkio subjektas, su kuriuo kredituojantis eksportuotojas yra sudaręs eksportuojamų prekių pirkimo–pardavimo sutartį ar paslaugų teikimo sutartį.

2.24. **Pirkėjo prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonės davėjas** – pirkėjo laiduotojas, garantas ar įkaito davėjas, kuris įsipareigoja kredituojančiam eksportuotojui įvykdyti pirkėjo prievolės pagal prekių pirkimo–pardavimo ar paslaugų teikimo sutartį.

2.25. **Pristatymas** – eksportuojamų prekių pateikimas ar eksportuojamų paslaugų suteikimas pirkėjui, atliktas pagal tarp pirkėjo ir kredituojančio eksportuotojo sudarytą eksportuojamų prekių pirkimo–pardavimo sutartį ar eksportuojamų paslaugų teikimo sutartį.

2.26. **Pradinė garantijos įmoka** – pirma garantijos įmoka, kurią kredituojantis eksportuotojas sumoka prieš pasirašydamas eksporto kredito garantijos sutartį.

2.27. **Privatusis pirkėjas** – pirkėjas, kuris nėra valstybės ar savivaldybės institucija, įstaiga ar organizacija, valstybės valdoma įmonė ar kitas ūkio subjektas, kurio veikla finansuojama iš valstybės ir (ar) savivaldybės biudžeto, valstybės institucijų valdomų piniginių fondų ar kitų finansavimo šaltinių.

2.28. **Politinė rizika** – rizika dėl viešojo pirkėjo įsipareigojimų nevykdymo prekių pirkimo–pardavimo ar eksportuojamų paslaugų teikimo sutartyje nustatytais terminais arba viešojo pirkėjo vienašalių sutarties nutraukimo ir atsisakymo priimti prekes ar suteiktas paslaugas be teisėtos priežasties, arba neparduotinos rizikos valstybės ar savivaldybių institucijų priimtų sprendimų ar

atliktų veiksmų po prekių išvežimo iš kredituojančio eksportuotojo valstybės, dėl kurių privatusis ar viešasis pirkėjas negali įvykdyti įsipareigojimų prekių pirkimo–pardavimo sutartyje nustatytais terminais, arba pirkėjo valstybėje vykdomų karo, revoliucijos, sukilimo, pilietinio karo, masinių neramumų, visuotinio streiko veiksmų ar įvykusių gamtos katastrofų, dėl kurių privatusis ar viešasis pirkėjas negali įvykdyti įsipareigojimų prekių pirkimo–pardavimo ar eksportuojamų paslaugų teikimo sutartyje nustatytais terminais.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [4-108](#), 2020-02-20, paskelbta TAR 2020-02-21, i. k. 2020-03796

2.29. Sąskaitų faktūrų išrašymo laikotarpis – terminas, per kurį kredituojantis eksportuotojas turi teisę išrašyti sąskaitas faktūras pirkėjui už prekių pristatymą ar paslaugų suteikimą, atidėjus mokėjimą.

2.30. Skolų išieškojimo ūkio subjektas – ūkio subjektas, su kuriuo kredituojantis eksportuotojas sudarys sutartį dėl atidėtojo mokėjimo skolos išieškojimo.

2.31. Su privačiuoju pirkėju susijusi komercinė rizika – rizika dėl privačiojo pirkėjo ar pirkėjo prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonės davėjo bankroto, įsipareigojimų nevykdymo eksportuojamų prekių pirkimo–pardavimo sutartyje ar eksportuojamų paslaugų teikimo sutartyje nustatytais terminais arba dėl privačiojo pirkėjo vienašalio sutarties nutraukimo ir atsisakymo priimti pristatytas prekes ar suteiktas paslaugas be teisėtos priežasties.

2.32. Tikslinės teritorijos – teritorijos, nustatytos tikslinių teritorijų sąrašė, kurį tvirtina Lietuvos Respublikos finansų ministras.

2.33. Viešasis pirkėjas – pirkėjas, kuris yra valstybės ar savivaldybės institucija, įstaiga ar organizacija, valstybės valdoma įmonė ar kitas ūkio subjektas, kurio veikla finansuojama iš valstybės ir (ar) savivaldybės biudžeto, valstybės institucijų valdomų piniginių fondų ar kitų finansavimo šaltinių.

2.34. Kitos Nuostatuose vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatyme, Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme ir Lietuvos Respublikos finansų įstatyme.

3. Vadovaudamasi Nuostatais, INVEGA kredituojantiems eksportuotojams dėl neparduotinos rizikos sumažinimo teikia eksporto garantijas, kuriomis garantuojamas dalies kredituojančių eksportuotojų nuostolių, patirtų garantijos atveju, padengimas eksporto garantijos sutartyje nurodytomis sąlygomis ir tvarka.

II SKYRIUS

BENDRIEJI REIKALAVIMAI EKSPORTO GARANTIJOMS IR KREDITUOJANTIEMS EKSPORTUOTOJAMS, EKSPORTO GARANTIJŲ TEIKIMO PROCEDŪROS

4. Eksporto garantijos kredituojančiam eksportuotojui teikiamos, jei yra tenkinamos visos toliau išvardytos sąlygos:

4.1. kredituojantis eksportuotojas yra:

4.1.1. labai maža įmonė, maža įmonė, vidutinė įmonė;

4.1.2. didelė įmonė arba juridinio asmens statuso neturintis Europos ekonominės erdvės valstybės narės įmonės filialas;

4.2. kredituojantis eksportuotojas veiklą vykdo ilgiau nei 1 metus, o metinės pajamos pagal paskutinių finansinių metų patvirtintą metinių finansinių ataskaitų rinkinį viršija 100 000 Eur (šimtą tūkstančių eurų);

4.3. eksportuojamoms prekėms ar paslaugoms taikomas atidėtojo mokėjimo terminas, kuris yra ne ilgesnis nei 2 metai, išskyrus žemės ūkio produkciją, kuriai, vadovaujantis Pasaulio prekybos organizacijos 2015 m. gruodžio 19 d. patvirtintais Nairobio paketo sprendimais, taikomas ne ilgesnis nei 18 mėnesių atidėtojo mokėjimo terminas;

4.4. prekės ar paslaugos yra eksportuojamos į neparduotinos rizikos valstybes;

4.5. eksportuojamos prekės, kurios atitinka lietuviškos kilmės prekės apibrėžtį;

4.6. kredituojantis eksportuotojas nėra sunkumų patirianti įmonė, kaip ji apibrėžta Komisijos komunikate – Gairėse dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti (OL 2014 C 249, p. 1);

4.7. kredituojantis eksportuotojas yra įvykdęs įsipareigojimus valstybei, susijusius su mokesčių, įskaitant socialinio draudimo įmokas, mokėjimu. Kredituojantis eksportuotojas laikomas įvykdžiusiu įsipareigojimus valstybei, susijusius su mokesčių, įskaitant socialinio draudimo įmokas, mokėjimu, jeigu jo neįvykdytų įsipareigojimų suma yra mažesnė kaip 50 Eur (penkiasdešimt eurų) arba jų mokėjimas mokesčių administratoriaus sprendimu yra išdėstytas arba atidėtas;

4.8. kredituojančio eksportuotojo veikla neprieštarauja Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos 2006 m. gruodžio 14 d. parengtai Tarybos rekomendacijai dėl kyšininkavimo ir oficialiai remiamų eksporto kreditų (C(2019)27);

4.9. pirkėjas nėra registruotas tikslinėse teritorijose, išskyrus tas tikslines teritorijas, kurios yra priskirtos prioritetinėms eksporto rinkų grupėms, nurodytoms Lietuvos eksporto plėtros 2014–2020 metų gairėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2014 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. 4-58 „Dėl Lietuvos eksporto plėtros 2014–2020 metų gairių patvirtinimo“;

4.10. pirkėjas veiklą vykdo ilgiau nei 2 metus nuo jo registracijos pradžios;

4.11. kredituojantis eksportuotojas ir pirkėjas nėra susijusios įmonės ir (ar) partnerinės įmonės, kaip tai apibrėžta Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme;

4.12. tarp kredituojančio eksportuotojo ir pirkėjo nėra teisminių ar arbitražinių ginčų, pirkėjas neturi skolų kredituojančiam eksportuotojui, kurių mokėjimo terminas yra pasibaigęs;

4.13. pirkėjas nėra registruotas teritorijose, kurias Europos Komisija įvardija kaip turinčias kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu susijusių trūkumų, remiantis 2016 m. liepos 14 d. deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 2016/1675, kuriuo papildoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) Nr. 2015/849, nustatant strateginių trūkumų turinčias didelės rizikos trečiąsias valstybes (OL 2016 L 254, p. 1).

Papildyta papunkčiu:

Nr. [4-108](#), 2020-02-20, paskelbta TAR 2020-02-21, i. k. 2020-03796

4.14. kredituojančiam eksportuotojui ir jo naudos gavėjui, kaip jis apibrėžtas Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatyme, taip pat pirkėjui nėra taikomos sankcijos (bet kokios prekybinės, ekonominės ar finansinės sankcijos, embargai ar kitos ribojančios priemonės), kurias nustato, taiko ar administruoja Jungtinių Tautų Saugumo Taryba, Europos Sąjunga, Lietuvos Respublika, Jungtinių Amerikos Valstijų Vyriausybė (įskaitant Jungtinių Amerikos Valstijų Iždo departamento Užsienio lėšų kontrolės biurą (angl. *The Office of Foreign Assets Control of the U.S. Department of the Treasury*)), Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [4-933](#), 2022-08-22, paskelbta TAR 2022-08-22, i. k. 2022-17384

5. Sudaręs eksporto garantijos sutartį, kredituojantis eksportuotojas turi pateikti INVEGAI su pirkėju sudarytą eksportuojamų prekių pirkimo–pardavimo sutartį ar eksportuojamų paslaugų teikimo sutartį.

6. Į kredituojančio eksportuotojo nuostolius, nuo kurių skaičiuojama garantijos išmoka, įtraukiami tik pirkėjo ar pirkėjo prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonės davėjo nesumokėti atidėtieji mokėjimai. Į kredituojančio eksportuotojo nuostolius nėra įskaičiuojamos eksportuojamų prekių pirkimo–pardavimo sutartyje ar eksportuojamų paslaugų teikimo sutartyje nustatytos palūkanos, delspinigiai, baudos, kiti finansiniai reikalavimai pagal eksportuojamų prekių pirkimo–pardavimo sutartį ar eksportuojamų paslaugų teikimo sutartį. Tuo atveju, jei dėl pirkėjo pateiktų pagrįstų pretenzijų atidėtųjų mokėjimų suma kompetentingos institucijos (teismo, arbitražo ir pan.) sprendimu arba pirkėjo ir kredituojančio eksportuotojo sutarimu yra sumažinama atidėtųjų mokėjimų suma, nuostoliais, nuo kurių skaičiuojama garantijos išmoka, laikoma atitinkama sumažinta atidėtųjų mokėjimų suma. Tuo atveju, kai realizuojamos prekės, kurios buvo

susigražintos iš pirkėjo, gauta sumos dalimi yra sumažinama atidėtųjų mokėjimų suma, nuostoliais, nuo kurių skaičiuojama garantijos išmoka, laikoma atitinkama sumažinta atidėtųjų mokėjimų suma.

7. Jei eksportuojamos prekės pirkėjui yra parduodamos dalimis (partijomis) pagal pirkimo–pardavimo sutartį ar eksportuojamos paslaugos suteikiamos etapais pagal paslaugų teikimo sutartį, garantijos išmoka mokama tik už tą prekių pardavimą ar paslaugų suteikimą, kuris buvo įvykdytas sąskaitų faktūrų išrašymo laikotarpiu, o prekės buvo pristatytos ar paslaugos suteiktos pirkėjui laikantis eksportuojamų prekių pirkimo–pardavimo sutarties ar eksportuojamų paslaugų teikimo sutarties sąlygų. Sąskaitų faktūrų išrašymo laikotarpis nurodomas eksporto garantijos sutartyje.

8. Kredituojantis eksportuotojas, siekdamas gauti eksporto garantiją, pateikia INVEGAI registruotu paštu arba elektroninėmis priemonėmis prašymą ir visus prašymui nagrinėti reikalingus Nuostatų 4 punkto sąlygų atitikimą patvirtinančius dokumentus, nurodytus prašymo formoje. INVEGOS vadovo įsakymu patvirtinta prašymo forma skelbiama INVEGOS interneto svetainėje.

9. Kredituojantis eksportuotojas vienu prašymu gali kreiptis dėl eksporto garantijos suteikimo pagal eksportuojamų prekių pirkimo–pardavimo ar eksportuojamų paslaugų teikimo sutartis, sudarytas su vienu ar daugiau skirtingų pirkėjų.

10. INVEGA kredituojančio eksportuotojo pateikto prašymo pirminį vertinimą atlieka ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų nuo visų prašymui nagrinėti reikalingų dokumentų gavimo dienos. Per pirminį vertinimą yra įvertinama kredituojančio eksportuotojo atitiktis garantijos gavėjui nustatytiems reikalavimams, nurodytiems Nuostatų 4 punkte (išskyrus reikalavimus, nurodytus Nuostatų 4.5, 4.10 ir 4.12 papunkčiuose), ir Pasaulio prekybos organizacijos 2015 m. gruodžio 19 d. patvirtintiems Nairobi paketo sprendimams. Jei atliekant pirminį dokumentų vertinimą nustatoma klaidų ar neatitikimų, apie juos registruotu paštu arba elektroninėmis priemonėmis informuojamas kredituojantis eksportuotojas ir nurodomas terminas, per kurį jis turi ištaisyti nurodytus neatitikimus. Jeigu per nurodytą terminą kredituojantis eksportuotojas neištaiso neatitikimų ir (ar) nepateikia INVEGAI trūkstamų dokumentų ar informacijos, prašymo nagrinėjimas nutraukiamas, o kredituojantis eksportuotojas informuojamas apie tai registruotu paštu arba elektroninėmis priemonėmis. Atlikus pirminį vertinimą ir nustačius, kad kredituojantis eksportuotojas neatitinka garantijos gavėjui nustatytų reikalavimų, kredituojančio eksportuotojo prašymo nagrinėjimas nutraukiamas, o kredituojantis eksportuotojas informuojamas apie tai registruotu paštu arba elektroninėmis priemonėmis.

11. Atlikus pirminį dokumentų vertinimą ir jei kredituojantis eksportuotojas atitinka garantijos gavėjui nustatytus reikalavimus, kredituojantis eksportuotojas arba nusprendžia pavesti INVEGAI pateikti prašymą kreditingumo vertinimo paslaugas teikiančiai bendrovei dėl pirkėjo (-ų) ir pirkėjo (-ų) prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonės davėjų mokumo rizikos įvertinimo ataskaitos parengimo, arba kredituojantis eksportuotojas pats per 7 kalendorines dienas nuo INVEGOS registruotu paštu arba elektroninėmis priemonėmis išsiųsto pranešimo, kad kredituojantis eksportuotojas atitinka garantijos gavėjui nustatytus reikalavimus, pateikia prašymą kreditingumo vertinimo paslaugas teikiančiai bendrovei dėl minėtos ataskaitos parengimo. Mokumo rizikos įvertinimo ataskaita yra rekomendacinio pobūdžio.

12. INVEGA per 30 kalendorinių dienų nuo pirkėjo (-ų) ir pirkėjo (-ų) prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonės davėjų mokumo rizikos įvertinimo ataskaitos gavimo priima sprendimą dėl eksporto garantijos suteikimo arba nesuteikimo, kartu nurodo nesuteikimo priežastį (-is) ir apie priimtą sprendimą elektroninėmis priemonėmis (jei sprendimas pasirašomas elektroniniu parašu) arba registruotu paštu informuoja kredituojantį eksportuotoją. INVEGA priima sprendimą nesuteikti eksporto garantijos, kai netenkinami Nuostatų 4 punkto reikalavimai (išskyrus Nuostatų 4.5 papunktyje nurodytus reikalavimus) ir (ar) kai įvertinus surinktą informaciją ir dokumentus nustatoma didelė (nepriimtina) garantavimo rizika. Jei yra priimamas sprendimas suteikti eksporto garantiją, kredituojančiam eksportuotojui registruotu paštu arba elektroninėmis priemonėmis išsiunčiamas sprendimas ir išankstinė sąskaita dėl pradinės garantijos įmokos už eksporto garantijos suteikimą.

13. Jei kredituojantis eksportuotojas nesutinka su INVEGOS sprendimu, jis turi teisę pateikti skundą administracinių ginčų komisijai ar teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

14. Pradinė garantijos įmoka:

14.1. turi būti sumokėta INVEGAI eksporto kredito garantijos sprendime nustatyta tvarka per 30 kalendorinių dienų nuo išankstinės sąskaitos išsiuntimo dienos, išskyrus atvejus kai kredituojantis eksportuotojas pateikia prašymą pratęsti INVEGOS sprendimo galiojimo terminą ir atitinkamai pradinės garantijos įmokos sumokėjimo terminą dar 30 kalendorinių dienų. Sumokėta pradinė garantijos įmoka kredituojančiam eksportuotojui negražinama, išskyrus Nuostatų 14.3 papunktyje nurodytą atvejį;

14.2. jeigu kredituojantis eksportuotojas per 30 kalendorinių dienų nuo išankstinės sąskaitos išsiuntimo dienos nesumoka pradinės garantijos įmokos, išskyrus atvejus kai kredituojantis eksportuotojas pateikia prašymą pratęsti INVEGOS sprendimo galiojimo terminą ir atitinkamai pradinės garantijos įmokos sumokėjimo terminą, laikoma, kad kredituojantis eksportuotojas nepageidauja pasinaudoti eksporto garantija ir INVEGOS garantija nesuteikiama;

14.3. jeigu ne dėl kredituojančio eksportuotojo kaltės pradinė garantijos įmoka bus pervesta vėliau nei per 30 kalendorinių dienų nuo išankstinės sąskaitos išsiuntimo dienos, pradinė garantijos įmoka bus gražinama kredituojančiam eksportuotojui;

14.4. apskaičiuojama remiantis eksporto kredito garantijų atlyginimo skaičiavimo metodika, kurią tvirtina INVEGOS valdyba.

15. Kredituojančiam eksportuotojui laiku sumokėjus nustatytą pradinę garantijos įmoką, INVEGA su kredituojančiu eksportuotoju sudaro eksporto kredito garantijos sutartį, kurią sudaro:

15.1. specialiosios nuostatos, kuriose nurodomi kredituojančio eksportuotojo, pirkėjo (-ų), garantijos naudos gavėjo, pirkėjo prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonės davėjo (-ų) rekvizitai, garantijos suma, sąskaitų faktūrų išrašymo laikotarpis, atidėtųjų mokėjimų limitas (-ai) kiekvienam pirkėjui, sumokėtos pradinės garantijos įmokos dydis, garantijos atlyginimo procentinis dydis, atidėtųjų mokėjimų terminas;

15.2. bendrosios nuostatos, kurios apima pradinės garantijos įmokos ir garantijos atlyginimo mokėjimo tvarką, garantijos laikotarpio nutraukimo atvejus, kredituojančio eksportuotojo ir INVEGOS teises ir pareigas, nuostolių dydžio, taikomo garantijos išmokai apskaičiuoti, nustatymo taisyklės, garantijos išmokos sumokėjimo tvarką, garantijos išmokos nemokėjimo atvejus, kredituojančio eksportuotojo reikalavimo teisių į atidėtuosius mokėjimus perleidimo INVEGAI tvarką.

16. Už kiekvieną atliktą eksportuojamų prekių pardavimą ar eksportuojamų paslaugų suteikimą pirkėjui sąskaitų faktūrų išrašymo laikotarpiu kredituojantis eksportuotojas arba faktoringo davėjas kredituojančio eksportuotojo vardu ir lėšomis INVEGAI sumoka garantijos atlyginimą, apskaičiuotą remiantis eksporto kredito garantijų atlyginimo skaičiavimo metodika. INVEGOS apskaičiuotas mokėtinas garantijos atlyginimas išskaičiuojamas iš sumokėtos pradinės garantijos įmokos (jos likučio) ir (ar) sumokamas INVEGAI eksporto garantijos sutartyje nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [4-108](#), 2020-02-20, paskelbta TAR 2020-02-21, i. k. 2020-03796

17. Kredituojantis eksportuotojas bet kuriuo metu, bet ne vėliau nei iki eksporto garantijos atvejo, gali pagal garantuotą (-as) eksportuojamų prekių pirkimo–pardavimo sutartį (-is) ar eksportuojamų paslaugų teikimo sutartį (-is) pateiktoms sąskaitoms faktūroms taikyti faktoringą ir su juridiniu asmeniu, kuris įstatymų nustatyta tvarka Lietuvos Respublikoje turi teisę vykdyti faktoringo sandorius, sudaryti faktoringo sutartį. Tokiu atveju kredituojantis eksportuotojas registruotu paštu arba elektroninėmis priemonėmis INVEGAI pateikia prašymą eksporto garantijos sutartyje garantijos naudos gavėju paskirti faktoringo sandorius vykdantį juridinį asmenį. INVEGAI gavus prašymą, per 10 kalendorinių dienų eksporto garantijos sutartyje garantijos naudos gavėju nurodomas faktoringo sandorius teikiantis juridinis asmuo.

18. Garantijos suma vienam kredituojančiam eksportuotojui eksporto garantijos sprendimo suteikti eksporto garantiją priėmimo metu negali būti didesnė kaip 2 000 000 Eur (du milijonai eurų).

Punkto pakeitimai:

Nr. [4-108](#), 2020-02-20, paskelbta TAR 2020-02-21, i. k. 2020-03796

19. Garantijos suma vienam kredituojančio eksportuotojo pasirinktam pirkėjui eksporto garantijos sprendimo suteikti eksporto garantiją priėmimo metu negali būti didesnė kaip 750 000 Eur (septyni šimtai penkiasdešimt tūkstančių eurų).

Punkto pakeitimai:

Nr. [4-108](#), 2020-02-20, paskelbta TAR 2020-02-21, i. k. 2020-03796

19¹. Tais atvejais, kai mokumo rizikos įvertinimo ataskaitoje nėra pateikiama ir INVEGAI nėra žinoma jokios neigiamos informacijos apie pirkėjo patikimumą ir galimybes laiku vykdyti finansinius įsipareigojimus, eksporto garantijos sprendimu vienam pirkėjui suteikiamas 30 000 Eur (trisdešimt tūkstančių eurų) atidėtųjų mokėjimų limitas, tačiau neviršijant kredituojančio eksportuotojo prašyme nurodytos atidėtųjų mokėjimų limito sumos.

Papildyta punktu:

Nr. [4-108](#), 2020-02-20, paskelbta TAR 2020-02-21, i. k. 2020-03796

20. Garantijos suma tam pačiam pirkėjui visų kredituojančių eksportuotojų atžvilgiu eksporto garantijos sprendimo suteikti eksporto garantiją priėmimo metu negali būti didesnė kaip 2 000 000 Eur (du milijonai eurų).

21. INVEGOS atsakomybės limitas negali būti didesnis kaip 90 procentų atidėtojo mokėjimo sumos.

21¹. INVEGOS atsakomybės limitas negali būti didesnis kaip 70 procentų Nuostatų 19¹ punkte nurodytos atidėtųjų mokėjimų limito sumos.

Papildyta punktu:

Nr. [4-108](#), 2020-02-20, paskelbta TAR 2020-02-21, i. k. 2020-03796

22. Sąskaitų faktūrų išrašymo laikotarpis negali būti ilgesnis nei 1 metai. Eksporto garantijos laikotarpis ir (ar) atidėtųjų mokėjimų limitas (-ai) gali būti keičiami eksporto garantijos sutartyje nustatytais atvejais ir tvarka.

23. Visi su eksporto garantija susiję skaičiavimai ir mokėjimai atliekami eurai. Jei bet kokie sandoriai tarp kredituojančio eksportuotojo ir pirkėjo sudaromi kita valiuta, visi skaičiavimai pagal eksporto garantijų sutartį atliekami tokią valiutą konvertavus į eurus eksporto garantijos sutartyje nustatyta tvarka.

III SKYRIUS

ĮSIPAREIGOJIMŲ PAGAL SUTEIKTAS EKSPORTO GARANTIJAS VYKDYMAS IR EKSPORTO GARANTIJŲ IŠMOKŲ MOKĖJIMO TVARKA

24. Kredituojantis eksportuotojas per 60 kalendorinių dienų nuo garantijos atvejo atsiradimo registruotu paštu arba elektroninėmis priemonėmis informuoja (teikia pranešimą) apie tai INVEGA.

25. Eksporto garantijos sutartyje nustatyta tvarka kredituojantis eksportuotojas per 10 kalendorinių dienų nuo pranešimo apie garantijos atvejį pateikimo INVEGAI turi sudaryti sutartį dėl atidėtojo mokėjimo skolos išieškojimo iš pirkėjo su vienu iš skolų išieškojimo ūkio subjektų, nurodytų INVEGOS interneto svetainėje, arba kredituojantis eksportuotojas turi teisę kreiptis į INVEGA dėl pritarimo sudaryti sutartį dėl atidėtojo mokėjimo skolos išieškojimo su skolų išieškojimo ūkio subjektu, kuris nėra įtrauktas į INVEGOS pateiktą atitinkamų ūkio subjektų sąrašą. Šiuo atveju INVEGA per 10 kalendorinių dienų nuo prašymo gavimo dienos turi pateikti savo pritarimą ar nepritaringą. Kredituojantis eksportuotojas, gavęs INVEGOS nepritaringą, per 10 kalendorinių dienų turi sudaryti sutartį dėl atidėtojo mokėjimo skolos išieškojimo su skolų išieškojimo ūkio subjektu, kuris yra įtrauktas į INVEGOS pateiktą atitinkamų ūkio subjektų sąrašą.

Jeigu kredituojantis eksportuotojas per nustatytus terminus nesudarys sutarties dėl atidėtojo mokėjimo skolos išieškojimo su skolų išieškojimo ūkio subjektu, jis turės teisę į garantijos išmoką tik pirkėjo bankroto atveju. Kai dėl objektyvių priežasčių (pirkėjo valstybėje taikomi laikini atsiskaitymų ribojimai, skolos išieškojimo veiksmai negali būti atliekami dėl pirkėjo valstybėje vykstančių karo veiksmų ar egzistuoja kitos aplinkybės, trukdančios atlikti skolos išieškojimo iš pirkėjo veiksmus) per šiame punkte nurodytą terminą sutartis dėl atidėtojo mokėjimo skolos išieškojimo iš pirkėjo su skolų išieškojimo ūkio subjektu negali būti sudaryta, INVEGA šį terminą gali pratęsti ne ilgiau kaip 90 kalendorinių dienų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [4-933](#), 2022-08-22, paskelbta TAR 2022-08-22, i. k. 2022-17384

26. Skolų išieškojimas vykdomas iki 90 kalendorinių dienų, skaičiuojant nuo sutarties dėl atidėtojo mokėjimo skolos išieškojimo iš pirkėjo sudarymo su skolų išieškojimo ūkio subjektu. Nepavykus išieškoti atidėto mokėjimo skolos, per 90 kalendorinių dienų nuo skolų išieškojimo pabaigos arba pirkėjo bankroto atveju kredituojantis eksportuotojas eksporto kredito garantijos laikotarpiu registruotu paštu arba elektroninėmis priemonėmis eksporto garantijos sutartyje nustatyta tvarka pateikia INVEGAI prašymą gauti garantijos išmoką, dokumentą, įrodantį eksportuotų prekių atitiktį Nuostatų 4.5 papunkčiui, ir dokumentus, būtinus garantijos išmokos dydžiui ir pagrįstumui nustatyti, kaip nurodyta eksporto garantijos sutartyje. Jeigu pateiktų dokumentų nepakanka garantijos išmokos dydžiui ir (ar) pagrįstumui nustatyti, INVEGA turi teisę prašyti kredituojančio eksportuotojo pateikti papildomus dokumentus, siekdama nustatyti garantijos išmokos dydį ir pagrįstumą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [4-933](#), 2022-08-22, paskelbta TAR 2022-08-22, i. k. 2022-17384

27. INVEGA per 30 kalendorinių dienų nuo prašymo garantijos išmokai ir prašymui nagrinėti reikalingų dokumentų gavimo įvertina prašymą bei visus pateiktus dokumentus ir priima sprendimą dėl garantijos išmokos mokėjimo arba nemokėjimo. Sprendimas dėl garantijos išmokos nemokėjimo priimamas, jeigu iš pateiktų dokumentų negalima įsitikinti, kad buvo įvykdytos garantijos suteikimo sąlygos, arba nustatomas esminis garantijos sąlygų pažeidimas, arba iš kredituojančio eksportuotojo pateiktų dokumentų nėra pakankamai duomenų prašymo išmokėti garantijos išmoką pagrįstumui nustatyti. Apie priimtą sprendimą dėl garantijos išmokos nemokėjimo registruotu paštu arba elektroninėmis priemonėmis informuojamas kredituojantis eksportuotojas.

28. Priėmus sprendimą dėl garantijos išmokos mokėjimo tarp INVEGOS ir kredituojančio eksportuotojo sudaroma sutartis dėl reikalavimo teisių į atidėtuosius mokėjimus pagal eksportuojamų prekių pirkimo–pardavimo ar eksportuojamų paslaugų teikimo sutartį ir sąskaitas faktūras perleidimo arba sutartis dėl atidėtųjų mokėjimų išieškojimo ir susigražintų lėšų paskirstymo eksporto garantijos sutartyje nustatytais sąlygomis.

29. Garantijos išmoka garantijos naudos gavėjui išmokama per 7 kalendorines dienas po Nuostatų 28 punkte nurodytos sutarties sudarymo.

30. Garantijos išmoka apskaičiuojama eksporto garantijos sutartyje nustatyta tvarka.

31. Eksporto kredito garantijos sutartyje nustatyta tvarka INVEGA garantijos naudos gavėjui sumoka garantijos išmokos sumą, atitinkančią dokumentais pagrįstą kredituojančio eksportuotojo nuostolių dalį, proporcingą INVEGOS atsakomybės limitui, išskyrus eksporto garantijos sutartyje numatytus atvejus, kai garantijos išmoka ir (ar) atlyginami nuostoliai mažinami.

32. Garantijos išmoka negali viršyti eksporto garantijos sutartyje nurodytos garantijos sumos.

IV SKYRIUS ASMENS DUOMENŲ APSAUGA

33. Kredituojantis eksportuotojas privalo visą informaciją (duomenis) ir dokumentus, susijusius su eksporto kredito garantijų teikimo ir įsipareigojimų pagal eksporto garantijos sutartį

vykdymu, saugoti 10 metų nuo paskutinio dokumento dėl eksporto garantijos sutarties pateikimo datos.

34. Asmens duomenų valdytoja INVEGA, juridinio asmens kodas 110084026, buveinės adresas – Konstitucijos pr. 7, 09308 Vilnius, tel. (8 5) 210 7510, el. paštas info@invega.lt (duomenų apsaugos pareigūno el. paštas duomenų.apsauga@invega.lt), tvarko kredituojančio eksportuotojo pateiktus asmens duomenis.

35. Tvarkomi šie kredituojančio eksportuotojo prašyme dėl eksporto garantijos suteikimo ir jo prieduose pateikti asmens duomenys: kredituojančio eksportuotojo kontaktinio asmens eksporto garantijų teikimo klausimais vardas, pavardė, elektroninio pašto adresas, telefono ryšio numeris, kredituojančio eksportuotojo vadovo vardas, pavardė, asmens kodas, pilietybė, elektroninio pašto adresas, telefono ryšio numeris, kredituojančio eksportuotojo vadovo įgalioto asmens vardas, pavardė, asmens kodas, kredituojančio eksportuotojo valdymo ir priežiūros organo nario vardas, pavardė, asmens kodas, gyvenamosios vietos adresas, kredituojančio eksportuotojo buhalterio vardas, pavardė, gimimo data, kredituojančio eksportuotojo dalyvio vardas, pavardė, asmens kodas, pilietybė, gyvenamosios vietos adresas, kredituojančio eksportuotojo valdomų įmonių pavadinimai, kapitalo (akcijų) ar balsavimo teisių dalis, sąsajos pagal turimus sutartinius įsipareigojimus su kitais juridiniais asmenimis, taip pat tvarkomi šie duomenys apie pirkėją: pirkėjo vadovo vardas, pavardė, pilietybė, gyvenamosios vietos adresas, elektroninio pašto adresas, telefono ryšio numeris, pirkėjo dalyvio vardas, pavardė, pilietybė, gyvenamosios vietos adresas, valdomų įmonių pavadinimai, kapitalo (akcijų) ar balsavimo teisių dalis, sąsajos pagal turimus sutartinius įsipareigojimus su kitais juridiniais asmenimis, duomenys apie pirkėją, kuriuos INVEGA pateikia kredituojantis eksportuotojas bei kreditingumo vertinimo paslaugas teikianti bendrovė.

36. Asmens duomenys, nurodyti Nuostatų 35 punkte, tvarkomi vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) 6 straipsnio 1 dalies c punktu, Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu ir Nuostatais. Asmens duomenys INVEGOS tvarkomi vadovaujantis INVEGOS generalinio direktoriaus patvirtintomis Asmens duomenų tvarkymo INVEGOJE taisyklėmis. Informacija apie asmens duomenų tvarkymą pateikiama INVEGOS interneto svetainės www.invega.lt skiltyje „Asmens duomenų apsauga“.

37. Asmens duomenų tvarkymo tikslas – vertinti eksporto kredito garantijos gavėjo atitiktį Nuostatuose įtvirtintiems reikalavimams ir atlikti su nurodyto tikslo įgyvendinimu susijusius veiksmus: tikrinti eksporto kredito garantijos gavėjo pateiktos informacijos tikrumą, vykdyti INVEGOS suteiktų eksporto kredito garantijų apskaitą, INVEGOS suteiktų eksporto kredito garantijų rizikingumo vertinimą, rengti statistines ataskaitas dėl suteiktų INVEGOS eksporto kredito garantijų.

38. INVEGA audito tikslais ir gavusi Reglamento (ES) Nr. 2016/679 reikalavimus atitinkantį oficialų Europos Sąjungos ir (ar) Lietuvos Respublikos institucijų (Europos Audito Rūmų, Europos Komisijos, Finansų ministerijos, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos, Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos ir kitų teisėsaugos ir verslo priežiūrą vykdančių institucijų) paklausimą pateikia asmens duomenis šioms kompetentingoms institucijoms. INVEGA asmens duomenis pateikia atsakydama į gautus oficialius Reglamento (ES) Nr. 2016/679 reikalavimus atitinkančius Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Specialiųjų tyrimų tarnybos, Konkurencijos tarybos ir kitų teisėsaugos ir verslo priežiūrą vykdančių kompetentingų institucijų paklausimus.

39. Su Nuostatų reikalavimų įgyvendinimu susiję asmens duomenys INVEGOS tvarkomi ir saugomi 10 metų nuo paskutinio dokumento dėl garantijos suteikimo gavimo datos.

40. Duomenų subjektas gali kreiptis į INVEGĄ ir įgyvendinti šias Reglamente (ES) Nr. 2016/679 įtvirtintas teises:

40.1. gauti informaciją apie savo asmens duomenų tvarkymą;

- 40.2. susipažinti su savo asmens duomenimis;
- 40.3. reikalauti ištaisyti duomenis;
- 40.4. reikalauti ištrinti asmens duomenis („teisė būti pamirštam“);
- 40.5. reikalauti apriboti asmens duomenų tvarkymą;
- 40.6. duomenų subjekto prašymu gauti informaciją apie duomenų gavėjus.

41. Duomenų subjektas turi teisę pateikti skundą Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai, jei mano, kad asmens duomenų tvarkymas atliekamas pažeidžiant Reglamento (ES) Nr. 2016/679 nuostatas. Duomenų subjektas taip pat turi teisę pateikti skundą teismui, jei mano, kad Reglamentu (ES) Nr. 2016/679 nustatytos jo teisės buvo pažeistos, nes jo asmens duomenys buvo tvarkomi pažeidžiant Reglamento (ES) Nr. 2016/679 nuostatas.

Papildyta skyriumi:

Nr. [4-933](#), 2022-08-22, paskelbta TAR 2022-08-22, i. k. 2022-17384

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, Įsakymas

Nr. [4-108](#), 2020-02-20, paskelbta TAR 2020-02-21, i. k. 2020-03796

Dėl Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2019 m. spalio 30 d. įsakymo Nr. 4-620 „Dėl Eksporto kredito garantijų teikimo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, Įsakymas

Nr. [4-933](#), 2022-08-22, paskelbta TAR 2022-08-22, i. k. 2022-17384

Dėl ekonomikos ir inovacijų ministro 2019 m. spalio 30 d. įsakymo Nr. 4-620 „Dėl Eksporto kredito garantijų teikimo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo